

APOSTOLIDES

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2009. április 28. *

A C-420/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2007. szeptember 13-án érkezett, 2007. június 28-i határozatával terjesztett elő az előtte

Meletis Apostolides

és

David Charles Orams,

Linda Elizabeth Orams

között folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: angol.

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, M. Ilešič és A. Ó Caoimh tanácselnökök, R. Silva de Lapuerta (előadó), J. Malenovský, J. Klučka és U. Löhmus bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. szeptember 16-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- M. Apostolides képviseletében T. Beazley, QC és C. West barrister, S. Congdon solicitor és C. Candounas advocate,

- az Orams házaspár képviseletében C. Booth és N. Green, QC, valamint A. Ward és B. Bhalla barristers,

- a ciprusi kormány képviseletében P. Clerides, meghatalmazotti minőségben, segítői: D. Anderson, QC és M. Demetriou barrister,

- a görög kormány képviselőjében A. Samoni-Rantou, S. Chala és G. Karipsiadis, meghatalmazotti minőségben,

- a lengyel kormány képviselőjében M. Dowgiewiczy, meghatalmazotti minőségben,

- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében F. Hoffmeister és A.-M. Rouchaud, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2008. december 18-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem egyrészt a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány Ciprusról szóló, 10. jegyzőkönyvének (HL 2003. L 236., 955. o.; a továbbiakban: 10. jegyzőkönyv), másrészt a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.) egyes aspektusainak értelmezésére irányul.

- 2 A kérelmet a ciprusi állampolgárságú M. Apostolides, valamint a brit állampolgárságú D. C. Orams és L. E. Orams, (a továbbiakban: Orams házaspár) között indult peres eljárás keretében, az Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias (nicosiai körzeti bíróság) (Ciprus) két ítéletének a 44/2001 rendelet alapján az Egyesült Királyságban történő elismerése és végrehajtása kapcsán terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi jog

A 10. jegyzőkönyv

- 3 A 10. jegyzőkönyv szövege a következő:

„A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

MEGERŐSÍTVE a ciprusi kérdés teljes körű, az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának vonatkozó határozataival összhangban álló rendezésére irányuló kötelezettségvállalásukat, valamint az Egyesült Nemzetek főtitkárának e cél elérésére tett erőfeszítéseihöz nyújtott teljes támogatásukat,

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a ciprusi kérdés ilyen jellegű teljes körű rendezését még nem sikerült elérni,

FIGYELEMBE VÉVE, hogy ezért rendelkezni kell a közösségi vívmányok alkalmazásának a Ciprusi Köztársaság azon területein való felfüggesztéséről, ahol a Ciprusi Köztársaság kormánya nem gyakorol tényleges ellenőrzést,

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a ciprusi kérdés rendezésének esetén e felfüggesztést meg kell szüntetni,

FIGYELEMBE VÉVE, hogy az Európai Unió kész a kérdés ilyen jellegű rendezésének feltételeit azokkal az elvekkel összeegyeztetni, amelyeken az EU alapul,

FIGYELEMBE VÉVE, hogy rendelkezni kell azokról a feltételekről, amelyekkel az irányadó EU-jogi rendelkezéseket alkalmazni kell a fent említett területek és a Ciprusi Köztársaság kormányának tényleges ellenőrzése alatt álló területek, illetve Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának keleti támaszponti területe között húzódó vonalra,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy Ciprus Európai Unióhoz történő csatlakozása minden ciprusi állampolgár javát szolgálja, és elősegítse a társadalmi békét és a megegyezést,

FIGYELEMBE VÉVE ezért, hogy az e jegyzőkönyvben foglaltak semmiben sem gátolják az e célra irányuló intézkedéseket,

FIGYELEMBE VÉVE, hogy az ilyen intézkedések nem érinthetik a közösségi vívmányoknak a csatlakozási szerződésben meghatározott feltételek szerinti, a Ciprusi Köztársaság bármely más részén történő alkalmazását,

MEGÁLLAPODTAK A KÖVETKEZŐ RENDELKEZÉSEKBEN:

1. cikk

(1) A közösségi vívmányok alkalmazását fel kell függeszteni a Ciprusi Köztársaság azon területein, ahol a Ciprusi Köztársaság kormánya nem gyakorol tényleges ellenőrzést.

(2) A Tanács, a Bizottság javaslata alapján, egyhangúlag határoz az (1) bekezdésben említett felfüggesztés visszavonásáról.

2. cikk

(1) A Tanács, a Bizottság javaslata alapján, egyhangúlag meghatározza azokat a feltételeket, amelyekkel az EU jogának rendelkezéseit alkalmazni kell az 1. cikkben említett területek és a Ciprusi Köztársaság kormányának tényleges ellenőrzése alatt álló területek között húzódó vonalra.

I - 3612

(2) A közösségi vívmányok alkalmazása 1. cikk szerinti felfüggesztésének időtartamára a keleti támaszponti terület és az 1. cikkben említett területek közötti határvonalat a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának ciprusi felségterületeiről szóló jegyzőkönyv melléklete IV. részének alkalmazása céljából a felségterületek külső határai részének kell tekinteni.

3. cikk

(1) Az e jegyzőkönyvben foglaltak semmiben sem gátolják az 1. cikkben említett területek gazdasági fejlődésének előmozdítására irányuló intézkedéseket.

(2) Az ilyen intézkedések nem érinthetik a közösségi vívmányoknak a csatlakozási szerződésben meghatározott feltételek szerinti, a Ciprusi Köztársaság bármely más részén történő alkalmazását.

4. cikk

A ciprusi kérdés rendezése esetén a Tanács, a Bizottság javaslata alapján, egyhangúlag határoz a Ciprus Európai Unióhoz történő csatlakozására vonatkozó feltételek kiigazításáról a ciprusi török közösségre tekintettel.”

A 44/2001 rendelet

4 A 44/2001 rendelet (16)–(18) preambulumbekzdése kimondja, hogy:

„(16) Az igazságszolgáltatás iránt a Közösségben táplált kölcsönös bizalom azt indokolja, hogy a tagállamokban hozott határozatokat – a vitás eseteket kivéve – automatikusan, bármilyen külön eljárás nélkül elismerjék.

(17) Ugyancsak a kölcsönös bizalom elve alapján az egyik tagállamban hozott határozat más tagállamban történő végrehajtására szolgáló eljárásnak hatékonynak és gyorsnak kell lennie. E célból a határozat végrehajthatóságát megállapító nyilatkozatot a rendelkezésre bocsátott iratok tisztán formai ellenőrzését követően gyakorlatilag automatikusan ki kell bocsátani, anélkül hogy a bíróság lehetőséget kapna arra, hogy hivatalból a végrehajtást e rendelet alapján kizáró okra hivatkozzon.

(18) A védekezés jogának tiszteletben tartása érdekében az alperesnek lehetőséget kell adni arra, hogy mindkét fél meghallgatását biztosító eljárás során jogorvoslatot nyújtson be a végrehajthatóság megállapítása ellen, amennyiben úgy véli, hogy végrehajtást kizáró ok áll fenn. A felperes részére is biztosítani kell a jogorvoslat lehetőségét arra az esetre, ha a végrehajthatóság megállapítása iránti kérelmét elutasították.”

5 Az említett rendelet 1. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy:

„E rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. E rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre”.

6 Ugyanezen rendelet 2. cikke értelmében:

„(1) E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.

(2) Arra a személyre, aki nem állampolgára annak a tagállamnak, ahol lakóhellyel rendelkezik, a tagállam állampolgáira irányadó joghatósági szabályokat kell alkalmazni.”

7 A 44/2001 rendelet II. fejezetének „Kizárólagos joghatóság” című 6. szakaszában szereplő 22. cikk 1. pontja úgy rendelkezik, hogy:

„A lakóhelyre való tekintet nélkül a következő bíróságok kizárólagos joghatósággal rendelkeznek:

1. olyan eljárásokra, amelynek tárgya ingatlanon fennálló dologi jog vagy ingatlan bérlete, illetve haszonbérlete, annak a tagállamnak a bíróságai, ahol az ingatlan található.

Olyan eljárásra azonban, amelynek tárgya ingatlanok legfeljebb hat egymást követő hónapra ideiglenes magánhasználatra kötött bérlete vagy haszonbérlete, annak a tagállamnak a bírósága is rendelkezik joghatósággal, ahol az alperes lakóhelye található, feltéve hogy a bérlő vagy haszonbérlő természetes személy, valamint a bérbeadó és a bérlő vagy haszonbérlő lakóhelye azonos tagállamban található”.

8 Az említett rendelet 34. cikke kimondja, hogy:

„A határozat nem ismerhető el, amennyiben:

1. az ilyen elismerés nyilvánvalóan ellentétes annak a tagállamnak a közrendjével, ahol az elismerést kérik;
2. a határozatot az alperes távollétében hozták, amennyiben az eljárást megindító iratot vagy azzal egyenértékű iratot nem kézbesítették az alperes részére megfelelő időben ahhoz, hogy védelméről gondoskodhasson, kivéve ha az alperes elmulasztotta a határozatot megtámadó eljárás kezdeményezését, annak ellenére, hogy lehetősége lett volna rá;
3. összeegyeztethetetlen az azonos felek közötti jogvitában abban a tagállamban hozott határozattal, amelyben az elismerést kérik;
4. összeegyeztethetetlen más tagállamban vagy harmadik államban, azonos jogalaptól származó, azonos felek közötti eljárásban hozott korábbi határozattal, feltéve hogy a korábbi határozat a címzett tagállamban az elismerés feltételeinek megfelel.”

9 Ugyanezen rendelet 35. cikkének szövege a következő:

„(1) A határozat nem ismerhető el továbbá, amennyiben a II. fejezet 3., 4. és 6. szakaszának rendelkezéseivel ellentétes, illetve a 72. cikkben meghatározott esetben.

(2) Az előző bekezdésben említett joghatósági okok vizsgálata során a megkeresett bíróság vagy hatóság kötve van ahhoz a tényálláshoz, amelyre a származási tagállam bíróságának joghatóságát alapította.

(3) Az (1) bekezdésre is figyelemmel a származási tagállam bíróságának joghatósága nem vizsgálható felül. A közrendnek a 34. cikk 1. pontjában említett vizsgálata a joghatósággal kapcsolatos szabályokra nem alkalmazható.”

10 A 44/2001 rendelet 38. cikke kimondja, hogy:

„(1) Valamely tagállamban hozott és ebben az államban végrehajtható határozatot más tagállamban akkor hajtanak végre, ha azt bármely érdekelt fél kérelmére ott végrehajthatónak nyilvánították.

(2) Az Egyesült Királyságban azonban az ilyen határozatot Angliában és Walesben, Skóciában vagy Észak-Írországban akkor hajtják végre, ha azt bármely érdekelt fél kérelmére az Egyesült Királyság érintett részén végrehajtás céljából nyilvántartásba vették.”

11 A 44/2001 rendelet 45. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az a bíróság, amelynél a 43. vagy 44. cikk alapján jogorvoslatot nyújtottak be, kizárólag a 34. és 35. cikkben meghatározott okok egyike alapján utasíthatja el vagy vonhatja vissza a végrehajthatóságot megállapító határozatot. A bíróság késedelem nélkül határozatot hoz.

(2) A külföldi határozat érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül.”

A nemzeti jog

12 A nemzeti jog szerint a Ciprusi Köztársaság azon területein található ingatlanokra vonatkozó tulajdonjogok, amelyek felett az említett tagállam kormánya nem gyakorol tényleges ellenőrzést (a továbbiakban: északi terület), a ciprusi terület 1974-es török inváziója és az említett tagállam e területének ezt követő katonai megszállása ellenére továbbra is érvényesek és fennállnak.

13 A bíróságokról szóló 14/60 törvény alapügy tényállása idején hatályos változatának 21. cikke (2) bekezdése értelmében az ingatlannal kapcsolatos kereseteket „azon körzeti bíróság előtt kell megindítani, amelynek területén az ingatlan található”.

14 Az Anotato Dikastirio tis Kypriakis Dimokratias (legfelsőbb bíróság) *Episimi Efimerida tis Kypriakis Dimokratias (a Ciprusi Köztársaság közlönye)* 1974. szeptember 13-i számában – azaz az északi terület 1974-es megszállását követően – közzétett végzése értelmében Kyrenia és Nicosia körzetét összevonták.

- 15 A ciprusi jog értelmében az egyik házastársnak címzett és a másik házastárs részére átadott keresetlevél szabályszerűen kézbesítettnek tekintendő. Ha a felperes a keresetlevél kézbesítésétől számított tíz napon belül nem bocsátkozik perbe, a felperes mulasztási ítélet meghozatalát kérheti. A perbebocsátkozás olyan cselekmény, amelyhez nem szükséges semmilyen védekezésre vonatkozó jogalapot előterjeszteni.
- 16 Mulasztási ítélet hatályon kívül helyezése iránt előterjesztett kérelem esetén a kérelmezőnek megalapozott védekezést (ún. „arguable defence”) kell előterjesztenie.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 17 A kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárás tárgya az Eparchiako Dikastirio tis Lefkosiasnak az M. Apostolides által az Orams házaspár ellen egy ingatlannal (a továbbiakban: ingatlan) kapcsolatban indított keresetről döntő két ítéletének (a továbbiakban: szóban forgó ítéletek) a 44/2001 rendelet alapján az Egyesült Királyságban történő elismerése és végrehajtása volt.
- 18 Az ingatlan Lapithosban található, a kyreniai körzetben, amely az északi területhez tartozik. Az ingatlan M. Apostolides családjának tulajdona volt, amelyben a család a török hadsereg 1974-es ciprusi invázióját megelőzően lakott. Mivel M. Apostolides családja a ciprusi görög közösséghez tartozott, házukat kénytelenek voltak elhagyni, és a szigetre a ciprusi kormány tényleges ellenőrzése alá tartozó részén (a továbbiakban: a kormány ellenőrzése alá tartozó terület) telepedtek le.
- 19 Az Orams házaspár állítása szerint ők az ingatlant 2002-ben harmadik személytől, jóhiszeműen vásárolták meg, és annak tulajdonjogát e harmadik személy az Észak-Ciprusi Török Köztársaság hatóságaitól szerezte meg, amely államalakulatot a Török Köztársaság kivételével a mai napig egyetlen állam sem ismer el. Az egymást követő

tulajdonjog-átruházások megfeleltek az említett államalakulat jogszabályainak. Az Orams házaspár villát épített az ingatlanon, és azt rendszeresen nyaralóként használta.

- 20 A személyek mozgása az északi terület és a kormány ellenőrzése alá tartozó terület között 2003 áprilisáig korlátozott volt.
- 21 Az Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias, a kormány ellenőrzése alá tartozó területen működő ciprusi bíróság, az M. Apostolides által az Orams házaspárral szemben peres eljárást indító keresetleveleket 2004. október 26-án kézbesítette. Az említett keresetleveleket – mindkét házastárssal szemben egyet-egyet – az ingatlan címe szerinti helyszínen bírósági kézbesítővel kézbesítették. Mindkét iratot Orams asszonynak adták át személyesen, aki megtagadta a kézbesítést igazoló irat aláírását.
- 22 A kézbesítő nem tájékoztatta Orams asszonyt arról, hogy ő milyen minőségben jár el, sem arról, hogy az általa átadott iratok milyen jellegűek, azokat pedig görög nyelven írták, amely nyelven az Orams házaspár nem ért. Orams asszony mindenesetre megértette, hogy az iratok hivatalos jogi iratok.
- 23 Az előlapon görög nyelven szerepelt az a figyelmeztetés, hogy amennyiben az alperesek a kézbesítéstől számított tíz napon belül nem bocsátkoznak perbe az Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias előtt, akkor a bíróság az alperesek távollétében hozza meg határozatát.
- 24 A nehézségek ellenére Orams asszonynak sikerült az északi területen görögül beszélő és a kormány ellenőrzése alá tartozó területen működő bíróság előtt eljárni jogosult ügyvédet találnia, akit megbízott a 2004. november 8-i tárgyaláson való képviselésével. Az ügyvéd azonban nem ezen a napon, hanem csak másnap jelent meg az említett bíróságon.

- 25 Az Orams házaspár képviselőjében így senki sem jelent meg a tárgyaláson, ezért az Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias 2004. november 9-én mulasztási ítéletet hozott M. Apostolides keresete tárgyában. Ugyanezen a napon az említett bíróság elutasította az Orams asszony ügyvédje által benyújtott meghatalmazást, azzal az indokkal, hogy az angol, és nem görög vagy török nyelven íródott.
- 26 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint az Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias által hozott mulasztási ítélet a következőkre kötelezte az Orams házaspárt:
- bontsa le a villát, a medencét és a kerítést, amelyet az ingatlanon létesítettek,
 - haladéktalanul adja át az ingatlan birtokát M. Apostolidesnek,
 - az ítéletnek való megfelelésig havonta különböző összegeket fizessen meg M. Apostolidesnek különleges kártérítés és a jogosulatlan birtoklás ideje alatt húzott haszon (például bérleti díj) címén, kamatokkal együtt,
 - a jövőben tartózkodjék az ingatlan jogellenes igénybevételétől, mind személyesen, mind esetleges megbízottai útján, és
 - fizessen különböző összegeket az eljárással összefüggő költségek és kiadások tekintetében (ezen összegek után számított bizonyos mértékű kamatokkal).

- 27 2004. november 15-én az Orams házaspár megtámadta az említett ítéletet. Miután az Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias meghallgatta őket és M. Apostolidest, 2005. április 19-i ítéletével elutasította az Orams házaspár kérelmét, azzal az indokkal, hogy lényegét tekintve nem terjesztett elő megalapozott védekezést M. Apostolides tulajdonjogának vitathatóságát illetően. A fellebbezés költségeinek viselésére a bíróság az Orams házaspárt kötelezte.
- 28 Az Orams házaspár fellebbezést terjesztett elő a kérelmét elutasító ítélettel szemben. E fellebbezést az Anotato Dikastirio tis Kypriakis Dimokratias (ciprusi legfelsőbb bíróság) 2006. december 21-i ítéletével elutasította.
- 29 2005. október 18-án M. Apostolides rendelkezésre bocsátotta a szóban forgó ítéleteknek a 44/2001 rendelet alapján Angliában történő elismerése és végrehajtása kérelmezéséhez szükséges megfelelő okiratokat. 2005. október 21-i végzésével a High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division bírója (Master) ugyanezen rendelet alapján megállapította, hogy az említett ítéletek Angliában végrehajthatónak minősülnek.
- 30 Miután az Orams házaspár a 44/2001 rendelet 43. cikke alapján megtámadta az említett végzést, a High Court of Justice bírója, 2006. szeptember 6-i határozatával annak hatályon kívül helyezéséről döntött. M. Apostolides az említett rendelet 44. cikke alapján e határozat ellen fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.
- 31 E körülmények között a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) [...]

Kizárja-e a közösségi vívmányok alkalmazásának a [...] 10. jegyzőkönyv 1. cikkének (1) bekezdésében az északi terület tekintetében előírt felfüggesztése a Ciprusi

Köztársaságnak a kormány ellenőrzése alatt álló területen ítélkező bírósága által az északi területen található ingatlanra vonatkozóan hozott ítélet tagállami bíróság általi elismerését és végrehajtását, ha az ilyen elismerést és végrehajtást a [...] 44/2001 rendelet alapján kérik, amely rendelet a közösségi vívmányok részét képezi?

- 2) Feljogosítja vagy kötelezi-e a 44/2001 rendelet 35. cikkének (1) bekezdése a tagállami bíróságot egy másik tagállam bíróságai által olyan ingatlanra vonatkozóan hozott ítélet elismerésének és végrehajtásának megtagadására, amely ingatlan ez utóbbi tagállam területének olyan részén található, amely fölött ez utóbbi tagállam kormánya nem gyakorol tényleges ellenőrzést? Közelebbről nem ütközik-e az ilyen ítélet a 44/2001 rendelet 22. cikkébe?

- 3) Megtagadható-e a 44/2001 rendelet 34. cikkének 1. pontja alapján valamely tagállam kormányának ellenőrzése alatt álló területen ítélkező tagállami bíróság olyan ingatlanra vonatkozó ítéletének elismerése és végrehajtása, amely ingatlan ezen állam olyan területén található, amely terület fölött e kormány nem gyakorol tényleges ellenőrzést, arra hivatkozással, hogy az ítélet ténylegesen nem hajtható végre ott, ahol az ingatlan található, bár a tagállam kormányának ellenőrzése alatt álló területen végrehajtható?

4) Ha

- az alperes ellen mulasztási ítéletet hoztak;

- az alperes ezt követően eljárást kezdeményezett a származási bíróság előtt a mulasztási ítélet megtámadására; de

- kérelme a teljes körű és tisztességes tárgyalást követően sikertelen maradt azon az alapon, hogy nem terjesztett elő megalapozott védekezést (amely a nemzeti jog értelmében az ilyen ítélet hatályon kívül helyezéshez szükséges),

kifogásolhatja-e ez az alperes az eredeti mulasztási ítélet vagy a hatályon kívül helyezés tárgyában hozott ítélet végrehajtását a 44/2001 rendelet 34. cikkének 1. pontja alapján arra hivatkozással, hogy az eljárást megindító iratot nem kézbesítették részére megfelelő időben és módon ahhoz, hogy védelméről az eredeti mulasztási ítélet meghozatala előtt gondoskodhasson? Jelentőséggel bír-e, ha a tárgyalás csak az alperes keresettel szembeni védekezésének vizsgálatára terjedt ki?

- 5) A 44/2001 rendelet 34. cikkének 2. pontjában rögzített, arra vonatkozó vizsgálat alkalmazása során, hogy »az eljárást megindító iratot vagy azzal egyenértékű iratot nem kézbesítették az alperes részére megfelelő időben ahhoz, hogy védelméről gondoskodhasson«, mely tényezők relevánsak az értékelésben? Így különösen:
- a) Ha a kézbesítés ténylegesen eljuttatta az iratot az alpereshez, relevánsak-e az alperes vagy ügyvédek cselekményei (vagy mulasztásai) a kézbesítés megtörténte után?

 - b) Bírnak-e egyáltalán jelentőséggel, és ha igen, milyen jelentőséggel bírnak az alperes vagy ügyvédek cselekményei, nehézségei?

- c) Releváns-e, hogy az alperes ügyvédje felléphetett volna az eljárásban a mulasztási ítélet meghozatala előtt?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 32 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a közösségi vívmányok északi területen való alkalmazásának felfüggesztése, amelyről a 10. jegyzőkönyv 1. cikkének (1) bekezdése rendelkezik, akadályát képezi-e a 44/2001 rendelet valamely olyan határozatra való alkalmazásának, amelyet a kormány ellenőrzése alá tartozó területen működő ciprusi bíróság hozott egy északi területen fekvő ingatlan vonatkozásában.
- 33 Először is hangsúlyozni kell, hogy valamely új tagállam csatlakozási okmánya alapvetően a közösségi jog rendelkezései ezen új tagállamban történő közvetlen és teljes körű alkalmazásának elvén alapul, az ettől való eltérés csak akkor lehetséges, ha arról átmeneti rendelkezések kifejezetten rendelkeznek (lásd ebben az értelemben a 258/81. sz., Metallurgiki Halyps kontra Bizottság ügyben 1982. december 9-én hozott ítélet [EBHT 1982., 4261. o.] 8. pontját).
- 34 E tekintetben a 10. jegyzőkönyv olyan átmeneti eltérést képez az előző pontban említett elvtől, amelynek alapja a Ciprus szigetén fennálló különleges helyzet.
- 35 Mindenesetre, miként a főtanácsnok asszony indítványának 35. pontjában rámutatott, a csatlakozási okmánynak az EK-Szerződés előírásai alóli eltéréseket engedő rendelkezéseit – a Szerződés érintett előírásainak figyelembevétele mellett – szigorúan kell értelmezni, és céljának eléréséhez viszonyítva szigorúan a legszükségesebbekre kell

korlátozni (lásd analógiaként a 231/78. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 1979. március 29-én hozott ítélet [EBHT 1979., 1447. o.] 13. pontját; a 77/82. sz. Peskeloglou-ügyben 1983. március 23-án hozott ítéletének [EBHT 1983., 1085. o.] 12. pontját; a 11/82. sz., Piraiki-Patraiki és társai kontra Bizottság ügyben 1985. január 17-én hozott ítélet [EBHT 1985., 207. o.] 26. pontját; a C-3/87. sz. Agegate-ügyben 1989. december 14-én hozott ítélet [EBHT 1989., 4459. o.] 39. pontját, valamint a C-233/97. sz. KappAhl-ügyben 1998. december 3-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-8069. o.] 18. pontját).

36 Az alapügyben a 10. jegyzőkönyvben szereplő eltérést nem lehet úgy értelmezni, hogy az akadályát képezi a 44/2001 rendeletnek a ciprusi bíróság által hozott, szóban forgó ítéletekre való alkalmazásának.

37 Ugyanis a 10. jegyzőkönyv 1. cikke (1) bekezdésének szó szerinti értelmezéséből az következik, hogy a közösségi vívmányok általa előírt felfüggesztése csak az északi területre vonatkozik. Az alapügyben azonban a szóban forgó ítéleteket, amelyek elismerését M. Apostolides kérte, olyan bíróság hozta, amelynek székhelye a kormány által ellenőrzött területen található.

38 Az a körülmény, hogy ezek az ítéletek olyan ingatlanra vonatkoznak, amely az északi területen található, nem akadályozza az előző pontban említett értelmezésnek, mivel egyrészt e körülmény nem szünteti meg a 44/2001 rendelet alkalmazására vonatkozó kötelezettséget a kormány ellenőrzése alá tartozó területen, másrészt ebből még nem következik, hogy a rendeletet az említett északi területen alkalmazni is fogják (lásd analógiaként a C-281/02. sz. Owusu-ügyben 2005. március 1-jén hozott ítélet [EBHT 2005., I-1383. o.] 31. pontját).

39 Az előbbiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a közösségi vívmányok északi területen való alkalmazásának felfüggesztése, amelyről a 10. jegyzőkönyv 1. cikkének (1) bekezdése rendelkezik, nem képezi akadályát a 44/2001 rendelet valamely olyan határozatra való alkalmazásának, amelyet a kormány ellenőrzése alá tartozó területen működő ciprusi bíróság hozott egy északi területen fekvő ingatlan vonatkozásában.

A második, a harmadik, a negyedik és az ötödik kérdésről

- 40 A második, a harmadik, a negyedik és az ötödik kérdést illetően meg kell említeni, hogy a Bizottság szerint elképzelhető, hogy az ügy – tárgyánál fogva – nem tartozik a 44/2001 rendelet alkalmazási körébe. Ezen állítás miatt dönteni kell arról, hogy az alapügy a rendelet 1. cikke értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügynek” minősíthető-e.
- 41 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 44/2001 rendeletből a szerződő államokra és az érdekelt személyekre nézve keletkező jogok és kötelezettségek egyenlőségének és egységességének lehetséges legjobb biztosítása érdekében a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmát nem egyszerűen valamely érintett állam vagy államok belső jogára való utalásként kell értelmezni. Az említett meghatározást önálló fogalomként, az említett rendelet céljára és felépítésére, valamint a nemzeti jogrendszerek összességéből következő alapelvekre hivatkozással kell értelmezni (lásd a 29/76. sz. LTU-ügyben 1976. október 14-én hozott ítélet [EBHT 1976., 1541. o.] 3. és 5. pontját; a 814/79. sz. Rüffer-ügyben 1980. december 16-án hozott ítélet [EBHT 1980., 3807. o.] 7. pontját; a C-172/91. sz. Sonntag-ügyben 1993. április 21-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-1963. o.] 18. pontját; a C-266/01. sz. Préservatrice foncière TIARD ügyben 2003. május 15-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-4867. o.] 20. pontját; a C-343/04. sz. ČEZ-ügyben 2006. május 18-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-4557. o.] 22. pontját, valamint a C-292/05. sz., Lechoritou és társai ügyben 2007. február 15-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-1519. o.] 29. pontját).
- 42 A „polgári és kereskedelmi ügyek” önálló fogalomként való értelmezése azt eredményezi, hogy bizonyos bírósági határozatok kizártak a 44/2001 rendelet tárgyi hatálya alól, olyan tényezők miatt, amelyek a peres felek közötti jogviszony jellegére vagy a jogvita tárgyára vezethetők vissza (lásd a fent hivatkozott LTU-ügyben hozott ítélet 4. pontját; a Rüffer-ügyben hozott ítélet 14. pontját, a Préservatrice foncière TIARD ügyben hozott ítélet 21. pontját; a ČEZ-ügyben hozott ítélet 22. pontját, valamint a Lechouritou és társai ügyben hozott ítélet 30. pontját).
- 43 A Bíróság azt is kimondta, hogy bár egyes olyan jogviták, amelyekben valamely hatóság áll szemben egy magánszeméllyel, az említett fogalom tárgyi hatálya alá tartozhatnak, ez nem vonatkozik arra az esetre, amikor a hatóság közhatalmat gyakorol (lásd a fent hivatkozott LTU-ügyben hozott ítélet 4. pontját; a Rüffer-ügyben hozott ítélet

8. pontját; a Henkel-ügyben hozott ítélet 26. pontját; a Sonntag-ügyben hozott ítélet 20. pontját; a Préservatrice foncière TIARD ügyben hozott ítélet 22. pontját, valamint a Lechouritou és társai ügyben hozott ítélet 31. pontját).

44 Ugyanis a peres felek valamelyikének közhatalmi jogosítványainak megnyilvánulása a magánszemélyek közötti viszonyokban alkalmazandó szabályokkal kapcsolatos hatalmi túlkapások miatt kizárja azt, hogy az ilyen jogvita a 44/2001 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett polgári és kereskedelmi ügyek területére tartozzon (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott LTU-ügyben hozott ítélet 4. pontját; a Rüffer-ügyben hozott ítélet 9. és 16. pontját; a Sonntag-ügyben hozott ítélet 22. pontját; a Préservatrice foncière TIARD ügyben hozott ítélet 30. pontját, valamint a Lechouritou és társai ügyben hozott ítélet 34. pontját).

45 Az alapügyben magánszemélyek közötti peres eljárás van folyamatban, amelyben a kereset az ingatlan tulajdonjogának jogellenes megszerzése miatti kártérítésre, az ingatlan kiürítésének és eredeti állapotban való visszaadásának, valamint az ezzel kapcsolatos egyéb jogellenes cselekmények beszüntetésének elrendelésére irányul. A kereset tehát nem olyan magatartások vagy eljárások ellen irányul, amelyek alapja a peres felek valamelyike közhatalmi jogosítványainak megnyilvánulása, hanem magánszemélyek által megvalósított cselekmények ellen.

46 Következésképpen az alapügy a 44/2001 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” területére tartozónak minősül.

A második kérdésről

47 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy az a tény, hogy valamely tagállami bíróság határozatot hoz ezen állam azon területén található ingatlanra vonatkozóan, amely felett az állam kormánya nem gyakorol tényleges ellenőrzést, tekinthető-e a 44/2001 rendelet 22. cikke 1. pontjában

foglalt joghatósági szabály megsértésének, és ennek következtében indokolhatja-e ugyanezen rendelet 35. cikkének (1) bekezdése alapján az ilyen határozat elismerésének és végrehajtásának megtagadását.

- 48 E tekintetben megjegyzendő, hogy a 44/2001 rendelet 22. cikke a tagállamok kizárólagos joghatósággal rendelkező bíróságainak kötelező és kimerítő jellegű felsorolását tartalmazza. E cikk csupán kijelöli azt a tagállamot, amelynek bíróságai a jogvita tárgyánál fogva joghatósággal rendelkeznek, anélkül hogy egyúttal rendelkezne az adott tagállam egyes bíróságai közötti hatáskörmegosztásról. Az egyes tagállamok feladata meghatározni saját bírósági szervezetrendszerüket.
- 49 Egyébiránt, a származási tagállam bíróságai joghatóságának felülvizsgálatára vonatkozó tilalomnak az említett rendelet 35. cikke (3) bekezdésében szereplő elve – lévén, hogy e felülvizsgálat csak az ugyanezen cikk (1) bekezdésének rendelkezései alapján megengedett – megakadályozza, hogy a származási tagállam bíróságainak belső hatáskörét az alapügyben vizsgálni lehessen.
- 50 Következésképpen a *forum rei sitæ* elvnek a 44/2001 rendelet 22. cikke 1. pontjában foglalt szabálya a tagállamok bíróságainak joghatóságára vonatkozik, és nem azok hatáskörére.
- 51 Az alapügyben nem vitatott, hogy az ingatlan a Ciprusi Köztársaság területén található, és hogy ennél fogva a 44/2001 rendelet 22. cikkének 1. pontjában szereplő joghatósági szabályt figyelembe kell venni. Annak a ténynek, hogy az ingatlan az északi területen helyezkedik el, esetleg a ciprusi bíróságok közötti belső hatáskör-megosztást illetően lehet jelentősége, de a rendelet alkalmazása szempontjából nincs jelentősége.

- 52 Az előzőekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001 rendelet 35. cikkének (1) bekezdése nem jogosítja fel valamely tagállam bíróságát arra, hogy az megtagadja valamely másik tagállam bírósága által hozott, ez utóbbi állam azon területrészen található ingatlanra vonatkozó határozat elismerését vagy végrehajtását, amely területrész felett ezen állam kormánya nem gyakorol tényleges ellenőrzést.

A harmadik kérdésről

- 53 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy az elismerés vagy végrehajtás megtagadásának indokát képezheti-e a 44/2001 rendelet 34. cikkének 1. pontja alapján az a tény, hogy valamely tagállami bíróság ezen állam azon területrészen található ingatlanra vonatkozó határozata, amely területrész felett az állam kormánya nem gyakorol tényleges ellenőrzést, a gyakorlatban nem hajtható végre azon a helyen, ahol az ingatlan található.

– A 44/2001 rendelet 34. cikkének 1. pontjáról

- 54 A 44/2001 rendelet 34. cikkének 1. pontja értelmében a határozat nem ismerhető el, amennyiben az elismerés nyilvánvalóan ellentétes annak a tagállamnak a közrendjével, ahol az elismerést kérik. Ugyanezen rendelet 45. cikkének (1) bekezdése azonos módon rendelkezik a végrehajthatóvá nyilvánítás megtagadásáról.

- 55 Bevezetésként emlékeztetni kell arra, hogy a 44/2001 rendelet 34. cikkét szigorúan kell értelmezni, minthogy akadályt képez az említett rendelet egyik alapvető célkitűzésének megvalósítása előtt (lásd a C-414/92. sz. Solo Kleinmotoren ügyben 1994. június 2-án hozott ítélet [EBHT 1994., I-2237. o.] 20. pontját, a C-7/98. sz. Krombach-ügyben 2000. március 28-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-1935. o.] 21. pontját és a C-38/98. sz. Renault-ügyben 2000. május 11-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-2973. o.] 26. pontját). Ami közelebbről a rendelet 34. cikke 1. pontjában szereplő közrendi záradék alkalmazását illeti, arra csak kivételes esetekben van lehetőség (lásd a 145/86. sz. Hoffmann-ügyben 1988. február 4-én hozott ítélet [EBHT 1988., 645. o.] 21. pontját, a C-78/95. sz., Hendrikman és Feyen ügyben 1996. október 10-én hozott ítélet

[EBHT 1996., I-4943. o.] 23. pontját, a fent hivatkozott Krombach-ügyben hozott ítélet 21. pontját, valamint a fent hivatkozott Renault-ügyben hozott ítélet 26. pontját).

- 56 Bár a szerződő államok a 44/2001 rendelet 34. cikkének 1. pontjában foglalt fenntartás értelmében elvileg saját nemzeti szempontjaiknak megfelelően, szabadon határozhatják meg közrendi követelményeiket, e fogalom korlátai a rendelet értelmezésével kapcsolatos kérdéseket képeznek (lásd a fent hivatkozott Krombach-ügyben hozott ítélet 22. pontját és a fent hivatkozott Renault-ügyben hozott ítélet 27. pontját).
- 57 Így, bár nem a Bíróságra tartozik az, hogy meghatározza valamely tagállam közrendjének tartalmát, az már rá hárul, hogy ellenőrizze azokat a korlátokat, amelyek között a tagállam bírósága e fogalom alkalmazásához folyamodhat annak érdekében, hogy ne ismerjen el valamely, más tagállam bíróságától származó határozatot (a fent hivatkozott Krombach-ügyben hozott ítélet 23. pontja és a fent hivatkozott Renault-ügyben hozott ítélet 28. pontja).
- 58 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a külföldi határozatok érdemi felülvizsgálatának tilalmával a 44/2001 rendelet 36. cikke és 45. cikkének (2) bekezdése megtiltja a megkeresett állam bíróságának, hogy elutasítsa e határozat elismerését vagy végrehajtását pusztán azon az alapon, hogy eltérés van a származási állam bírósága által alkalmazott jogszabály, és azon jogszabály között, amelyet a megkeresett állam bírósága alkalmazott volna abban az esetben, ha a jogvita előtte folyt volna. Sőt, a megkeresett állam bírósága nem vizsgálhatja felül a származási állam bírósága által kifejtett jogi vagy ténybeli megállapítások helytállóságát (lásd a fent hivatkozott Krombach-ügyben hozott ítélet 36. pontját és a fent hivatkozott Renault-ügyben hozott ítélet 29. pontját).
- 59 A 44/2001 rendelet 34. cikkének 1. pontjában szereplő közrendi záradék alkalmazása csak abban az esetben képzelhető el, ha a másik tagállamban hozott ítélet elismerése vagy végrehajtása annyira elfogadhatatlan mértékben ellentétes a megkeresett állam jogrendjével, hogy az valamely alapelv sérelmét jelenti. A külföldi határozatok érdemi felülvizsgálatára vonatkozó tilalom tiszteletben tartása érdekében e sérelemnek olyan

jogszabály nyilvánvaló megsértésén kell alapulnia, amely a megkeresett állam jogrendjében lényegi jelentőségűnek tekinthető, vagy olyan jog megsértésén, amelyet e jogrendben alapvetőnek ismernek el (lásd a fent hivatkozott Krombach-ügyben hozott ítélet 37. pontját és a fent hivatkozott Renault-ügyben hozott ítélet 30. pontját).

- 60 E tekintetben a megkeresett állam bírósága – anélkül, hogy ezzel ne vonná kétségbe a 44/2001 rendelet célját – nem tagadhatja meg egy valamely másik tagállamból származó határozat elismerését pusztán azzal az indokkal, hogy úgy ítéli meg, hogy e határozatban tévesen alkalmazták a nemzeti vagy a közösségi jogot. Ugyanakkor ilyen esetekben megjegyzendő, hogy az egyes tagállamok által működtetett jogorvoslati rendszer, amelyet kiegészít az EK 234. cikkben foglalt előzetes döntéshozatali eljárás, a jogalanyok számára megfelelő garanciát nyújt (lásd a fent hivatkozott Renault-ügyben hozott ítélet 33. pontját). A közrendi záradék csak olyan esetekben alkalmazható, amikor az említett téves jogalkalmazásból eredően a megkeresett államban való elismerés vagy végrehajthatóvá nyilvánítás az említett tagállam jogrendjének valamely alapvető jogi szabálya nyilvánvaló megsértését képezné (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Renault-ügyben hozott ítélet 34. pontját).
- 61 Az alapügyben, miként azt M. Apostolides, valamint a ciprusi és a görög kormány hangsúlyozta, a kérdést előterjesztő bíróság nem hivatkozott az Egyesült Királyság jogrendjének részét képező semmiféle olyan alapelvre, amelyet a szóban forgó ítéletek elismerése és végrehajthatóvá nyilvánítása sérthetne.
- 62 Következésképpen, az Egyesült Királyság jogrendjének részét képező olyan alapelv hiányában, amelyet a szóban forgó ítéletek elismerése és végrehajthatóvá nyilvánítása sérthetne, ezen ítéletek elismerésének megtagadása a 44/2001 rendelet 34. cikkének 1. pontja alapján nem indokolható azzal, hogy valamely tagállami bíróság ezen állam azon területén található ingatlanra vonatkozó határozata, amely terület rész felett az állam kormánya nem gyakorol tényleges ellenőrzést, a gyakorlatban nem hajtható végre azon a helyen, ahol az ingatlan található. Ugyanígy, a rendelet 45. cikkének (1) bekezdése értelmében, a végrehajthatóvá nyilvánítás az említett rendelkezés alapján nem tagadható meg.

– A 44/2001 rendelet 38. cikkének (1) bekezdéséről

- 63 Az előbbi megállapítások ellenére emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EK 234. cikk alapján indított eljárásban a Bíróság a nemzeti bíróság által feltett kérdések szövegéből kiemelheti – a nemzeti bíróság által előterjesztett adatokra figyelemmel – a közösségi jog értelmezése szempontjából releváns azon tényezőket, amelyek lehetővé teszik a számára azon jogi probléma megoldását, amellyel hozzá fordultak (lásd a C-330/90. és C-331/90. sz., López Brea és Hidalgo Palacios egyesített ügyekben 1992. január 28-án hozott ítélet [EBHT 1992., I-323. o.] 5. pontját, a C-224/01. sz. Köbler-ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-10239. o.] 60. pontját és a C-346/05. sz. Chateignier-ügyben 2006. november 9-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-10951. o.] 18. pontját).
- 64 Noha az alapügyben az a körülmény, hogy a szóban forgó ítéleteket nem lehet végrehajtani a származási tagállamban, nem indokolhatja azok elismerésének vagy végrehajthatóvá nyilvánításának megtagadását a 44/2001 rendelet 34. cikke 1. pontja értelmében, ettől még e körülmény ugyanezen rendelet 38. cikke (1) bekezdésének alkalmazása szempontjából releváns lehet.
- 65 Ez utóbbi rendelkezés értelmében a valamely tagállamban hozott és ebben az államban végrehajtható határozatot más tagállamban akkor hajtható végre, ha azt bármely érdekelt fél kérelmére ott végrehajthatónak nyilvánították.
- 66 Ennélfogva a határozat származási tagállamban való végrehajthatósága az említett határozat megkeresett tagállamban való végrehajtásának egyik feltételét képezi (lásd a C-267/97. sz. Coursier-ügyben 1999. április 29-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-2543. o.] 23. pontját). E tekintetben, noha az elismerésnek főszabály szerint az a hatása, hogy ugyanazt az önállóságot és érvényesülést biztosítsa a határozatnak, mint amellyel az abban a tagállamban rendelkezik, ahol hozták (lásd a fent hivatkozott Hoffmann-ügyben hozott ítélet 10. és 11. pontját), nem indokolt valamely ítéletnek – annak végrehajtása során – olyan jogkövetkezményeket tulajdonítani, amelyek a származási tagállamban sem fűződnek hozzá (lásd a polgári és kereskedelmi ügyekben irányadó bírósági joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról P. Jenard által készített jelentést [HL 1979. C 59., 48. o.]), illetve azt olyan joghatóságokkal felruházni, amelyeket még közvetlenül a megkeresett tagállamban hozott azonos típusú ítéletek sem keletkeztetnének.

- 67 Mindenestre az alapügyben nem lehet helyt adni azon állításnak, hogy a szóban forgó ítéletek ne lennének végrehajthatók a származási tagállamban.
- 68 Ugyanis olyan marasztaló ítéletekről van szó, amelyeknek a 44/2001 rendelet 54. cikkében említett tanúsítványa megállapítja a származási tagállamban való végrehajthatóságot e tanúsítvány kibocsátásának napjával.
- 69 E tekintetben megjegyzendő, hogy a 44/2001 rendelet csupán arra szorítkozik, hogy szabályozza a végrehajtható külföldi okiratok végrehajthatóvá nyilvánítására irányuló eljárást, és nem érinti magát a végrehajtást, amely továbbra is azon bíróság nemzeti jogának hatálya alá tartozik, amely előtt az eljárás folyt (lásd 148/84. sz. Deutsche Genossenschaftsbank ügyben 1985. július 2-án hozott ítélet [EBHT 1985., 1981. o.] 18. pontját, a 119/84. sz., Capelloni és Aquilini ügyben 1985. október 3-án hozott ítélet [EBHT 1985., 3147. o.] 16. pontját, valamint a fent hivatkozott Hoffmann-ügyben hozott ítélet 27. pontját), anélkül hogy a megkeresett tagállam eljárási szabályainak alkalmazása a végrehajtás során veszélyeztetné az említett rendelet által a végrehajthatóvá nyilvánítás (*exequatur*) terén meghatározott rendszer hatékony érvényesülését, azáltal hogy meghiúsítaná az e jogterületen felállított elveket, akár kifejezett, akár implicit módon, maga a rendelet által (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Capelloni és Aquilini ügyben hozott ítélet 21. pontját, a fent hivatkozott Hoffmann-ügyben hozott ítélet 29. pontját, valamint a C-365/88. sz. Hagen-ügyben 1990. május 15-én hozott ítélet [EBHT 1990., I-1845. o.] 20. pontját).
- 70 Az a körülmény, hogy a felperesek nehézségekkel szembesülhetnek a szóban forgó ítéleteknek az északi területen történő végrehajthatóságát illetően, nem fosztja meg azokat végrehajthatóságuktól, és ennél fogva nem akadályozza azt, hogy a megkeresett tagállam bíróságai végrehajthatóvá nyilvánítsák az ilyen ítéleteket.
- 71 Az előzőekre tekintettel, a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az a tény, hogy valamely tagállami bíróság ezen állam azon területén található ingatlanra vonatkozó határozata, amely terület rész felett az állam kormánya nem gyakorol tényleges ellenőrzést, a gyakorlatban nem hajtható végre azon a helyen, ahol az ingatlan található, nem képezheti az elismerés vagy végrehajtás megtagadásának indokát

a 44/2001 rendelet 34. cikke 1. pontja alapján, és nem jelenti az ilyen határozatnak az említett rendelet 38. cikkének (1) bekezdése értelmében vett végrehajthatósága hiányát sem.

A negyedik kérdésről

- 72 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy megtagadható-e a 44/2001 rendelet 34. cikkének 2. pontja alapján valamely mulasztási ítélet elismerése vagy végrehajtása amiatt, hogy a keresetlevelet vagy az azzal egyenértékű más iratot nem kézbesítették megfelelő időben az alperesnek ahhoz, hogy védekezését előterjeszthesse, ha ez utóbbinak megvolt a lehetősége arra, hogy gyakorolja jogorvoslathoz való jogát e határozattal szemben a származási tagállam bíróságai előtt.
- 73 E tekintetben a 44/2001 rendelet (16)–(18) preambulumbekendéséből az következik, hogy a rendelet által a határozatok elismerésének és végrehajtásának megtámadhatósága érdekében létrehozott jogorvoslati rendszer célja a megfelelő egyensúly megteremtése egyrészt az igazságügyi együttműködés terén az Unión belüli kölcsönös bizalom elve (amely azt indokolja, hogy az egyik tagállamban hozott határozatokat főszabály szerint a többi tagállamban is teljes mértékben elismerjék és végrehajtsák), másrészt a védelemhez való jog elve között (amely megköveteli, hogy az alperes adott esetben megtámadhassa a végrehajthatóvá nyilvánítást, amennyiben úgy véli, hogy a végrehajthatóság valamelyik feltétele hiányzik).
- 74 A Bíróságnak – a C-283/05. sz. ASML-ügyben 2006. december 14-én hozott ítéletében (EBHT 2006., I-12041. o.) – már volt alkalma hangsúlyozni a 44/2001 rendelet 34. cikkének 2. pontja, és a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény (HL 1972. L 299., 32. o.) 27. cikkének 2. pontja közötti eltéréseket.

- 75 Az említett 34. cikk 2. pontja – az említett 27. cikk 2. pontjától eltérően – nem feltétlenül követeli meg a kézbesítés szabályszerűségét, illetve az eljárást megindító irat kézbesítését, csupán a védelemhez való jog tényleges tiszteletben tartását (a fent hivatkozott ASML-ügyben hozott ítélet 20. pontja).
- 76 Ugyanis, a 44/2001 rendelet 34. cikke 2. pontjának és 45. cikke (1) bekezdésének értelmében a mulasztási ítélet elismerését vagy végrehajtását kérelemre meg kell tagadni, ha a keresetlevelet vagy az azzal egyenértékű más iratot nem kézbesítették megfelelő időben az alperesnek, aki emiatt nem jelent meg a tárgyaláson, és nem terjeszthette elő védekezését megfelelő időben, kivéve ha ez utóbbi annak ellenére nem élt jogorvoslathoz való jogával e határozattal szemben a származási tagállam bíróságai előtt, hogy azt megtehetette volna.
- 77 Az említett rendelkezések szövegéből következik, hogy az olyan keresetlevél vagy azzal egyenértékű más irat alapján indult eljárásban hozott mulasztási ítéletet, amelyet az alperesnek nem kézbesítettek, és emiatt ő nem jelent meg a tárgyaláson, és nem terjeszthette elő védekezését megfelelő időben, el kell ismerni, ha ez utóbbi nem kezdeményezte a jogorvoslatot az említett ítélettel szemben, holott azt megtehetette volna.
- 78 Még inkább, vajon teljesül-e a védelemhez való jog tiszteletben tartása, amelyet a közösségi jogalkotó biztosítani szándékozott a 44/2001 rendelet 34. cikkének 2. pontjával, ha az alperes valójában jogorvoslattal élt a mulasztási ítélettel szemben, és e jogorvoslat keretén belül lehetősége volt hivatkozni arra, hogy a keresetlevelet vagy az azzal egyenértékű más iratot nem kézbesítették részére megfelelő időben ahhoz, hogy védekezését előterjeszthesse.
- 79 Az alapügyben bizonyos, hogy az Orams házaspár ilyen jogorvoslattal élt a származási tagállamban a 2004. november 9-én hozott mulasztási ítélettel szemben. Következésképpen a 44/2001 rendelet 34. cikkének 2. pontjára nem lehet hivatkozni.

- 80 Az előzőekre tekintettel a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a mulasztási ítélet elismerése vagy végrehajtása nem tagadható meg a 44/2001 rendelet 34. cikkének 2. pontja alapján, ha az alperesnek megvolt a lehetősége arra, hogy gyakorolja jogorvoslathoz való jogát a mulasztási ítélettel szemben, és e jogorvoslat keretén belül lehetősége volt hivatkozni arra, hogy a keresetlevelet vagy az azzal egyenértékű más iratot nem kézbesítették részére megfelelő időben ahhoz, hogy védekezését előterjeszthesse.

Az ötödik kérdéstről

- 81 Figyelemmel a negyedik kérdésre adott válaszra, az ötödik kérdést nem kell megválaszolni.

A költségekről

- 82 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) A közösségi vívmányoknak a Ciprusi Köztársaság északi – azaz e tagállam kormányának tényleges ellenőrzése alá nem tartozó – területén való alkalmazásának felfüggesztése, amelyről a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány Ciprusról szóló, 10. jegyzőkönyv 1. cikkének (1) bekezdése rendelkezik, nem képezi akadályát a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint

a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet valamely olyan határozatra történő alkalmazásának, amelyet a kormány tényleges ellenőrzése alá tartozó területen működő ciprusi bíróság hozott, a fent említett (északi) területen fekvő ingatlan vonatkozásában.

- 2) A 44/2001 rendelet 35. cikkének (1) bekezdése nem jogosítja fel valamely tagállam bíróságát arra, hogy megtagadja valamely másik tagállam bírósága által hozott, ez utóbbi állam azon területén található ingatlanra vonatkozó határozat elismerését vagy végrehajtását, amely terület rész felett ezen állam kormánya nem gyakorol tényleges ellenőrzést.
- 3) Az a tény, hogy valamely tagállami bíróság ezen állam azon területén található ingatlanra vonatkozó határozata, amely terület rész felett az állam kormánya nem gyakorol tényleges ellenőrzést, a gyakorlatban nem hajtható végre azon a helyen, ahol az ingatlan található, nem képezheti az elismerés vagy végrehajtás megtagadásának indokát 44/2001 rendelet 34. cikke 1. pontja alapján, és nem jelenti az ilyen határozatnak az említett rendelet 38. cikkének (1) bekezdése értelmében vett végrehajthatósága hiányát sem.
- 4) A mulasztási ítélet elismerése vagy végrehajtása nem tagadható meg a 44/2001 rendelet 34. cikkének 2. pontja alapján, ha az alperesnek megvolt a lehetősége arra, hogy gyakorolja jogorvoslathoz való jogát a mulasztási ítélettel szemben, és e jogorvoslat keretén belül lehetősége volt hivatkozni arra, hogy a keresetlevelet vagy az azzal egyenértékű más iratot nem kézbesítették részére megfelelő időben ahhoz, hogy védekezését előterjeszthesse.

Aláírások